הקורא למפרע פרק שני מגילה

כא.

משפט ביום. דכתיב והיה ביום הנחילו את בניו (דברים כא) אוריעה כל הפרשה כולה להיות דין במס' סנהדרין בפ' אחד דיני ממונות (דף לד:): [6]**נהרגים מלורע.** בלפרים ועד אלו ואזוב ושני תולעת: **דאמר מר קצירה וספירה בלילה.** ויליף לה במס' מנחות[7] מקראי: **כל הלילה עד הבוקר.** על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר: **וכו' יוסי.** דאמר במסכת מנחות אפילו סילק את הישנה שחרית וסידר את החדשה ערבית אף זו היתה תמיד ומהו תמיד שלא ילין שולחן בלא לחם אבל לרבנן טפחו של זה מסדר בצד טפחו של מסלק:

הדרן עלך הקורא למפרע

הקורא. עומד ויושב. אם רצה עומד אם רצה יושב: **קראוה שנים.** יחד יצאו ולא אמרינן אין שני קולות נשמעין כאחד: **לא יברך.** אין צריך לברך: **בשני ובחמישי בשבת ובשבת במנחה.** עובדא תיקן שיהו קורין בשני ובחמישי בבוקר קמא בפרק מרובה (דף פב.) והכא אשמעינן דשלשה הן כהן ולוי וישראל: **ואין מוסיפין עליהן.** אלא יקשה לגבור מפני שהן יחי מלאכה ושבת במנחה סמוך לחשיכה הוא שהרי כל היום היו רגילין לדרוש: **ואין מפטירין.** משום האי טעמא גופיה: **הפותח והחותם.** בגמ' מפרש: **ואין מוסיפין עליהן.** בראשי חדשים וחול המועד נמי איכא ביטול מלאכה דמלאכת דבר האבד מותרת: **גמ' מה שאין כן בתורה.** שאין קורין בתורה בלבוד מיושב: **בכיכול.** נאמר בהקב"ה בבלאדם שיכול להאמר בו כן: **שלא יסב על גבי המטה.** אלא לו שיהא על גבי המטה או שיהא על גבי קרקע: **ולומד.** מפי הגבורה: **יושב ושונה.** אינה לבדו מה שלמד: **רכוס.** דברים רכים ונוחים שאדם מהיר לשמען: ובלבד

[6] מה משפט ביום אף כאן ביום: ולעריפת העגלה: אמרי דבי רבי ינאי [7] כפרה כתיב בה בקרבנות: ולטהרת מצורע: דכתיב [2] זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו: כל הלילה כשר לקצירת העומר וכו': דאמר מר [3] קצירה [4] וספירה בלילה והבאה ביום: ולהקטר חלבים ואברים: דכתיב [5] כל הלילה עד הבוקר: זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום: זה הכלל לאתויי מאי לאתויי סידור בזיכין וסלוק בזיכין וכו' יוסי דתניא [8] רבי יוסי אומר סילק את הישנה שחרית וסידר את החדשה ערבית אין בכך כלום ומה אני מקיים [9] [10] (לפני ה' תמיד) שלא [11] יהא שולחן בלא לחם: דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה: לאתויי מאי [12] לאתויי אכילת פסחים ודלא כר' אלעזר בן עזריה דתניא [13] ואכלו את הבשר בלילה הזה א"ר אלעזר בן עזריה נאמר כאן בלילה הזה ונאמר להלן [14] ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה מה להלן עד חצות אף כאן עד חצות:

הדרן עלך הקורא למפרע

הקורא [1] את המגילה עומד ויושב קראה אחד קראוה שנים יצאו מקום שנהגו לברך יברך ושלא לברך לא יברך [2] בשני וחמישי בשבת במנחה קורין שלשה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה [3] בראשי חדשים [4] ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה זה הכלל כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה [5] ביום טוב חמשה [6] ביום"כ ששה [7] בשבת שבעה אין פוחתין מהן [8] אבל מוסיפין עליהן [9] ומפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה: **גמ'** תנא [10] מה שאין כן בתורה מנהני מילי אמר רבי אבהו דאמר קרא [11] ואתה פה עמד עמדי ואמר רבי אבהו [12] אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו כביכול אף הקב"ה בעמידה וא"ר אבהו [13] מנין לרב שלא ישב על גבי מטה וישנה לתלמידו על גבי קרקע שנאמר ואתה פה עמד עמדי ת"ר [14] מימות משה ועד רבן גמליאל לא היו למדין תורה אלא מעומד משמת רבן גמליאל ירד חולי לעולם והיו למדין תורה מיושב והיינו דתנן [15] משמת רבן גמליאל (ו) בטל כבוד תורה כתוב אחד אומר [16] ואשב בהר וכתוב אחד אומר [17] ואנכי עמדתי בהר אמר רב עומד ולומד יושב ושונה ר' חנינא אמר לא עומד ולא יושב אלא שוחה רבי יוחנן אמר אין ישיבה אלא לשון עכבה שנאמר [18] ותשבו בקדש ימים רבים רבא אמר רכות מעומד וקשות מיושב: קראה אחד קראוה שנים יצאו וכו': תנא

ולהקטר חלבים (ב) **כל הלילה** עד הבוקר. והיינו דוקא שנתעכלו האברים קודם חצות שנלטה בהן האור אבל אם לא נלא מצלה בהן אין (ג) נמשכין אחר חצות כדאמר ר' יוחנן סוף פ"ק דיומא (דף כ:): **לאתויי אכילת פסחים ודלא ברבי אלעזר** ב"ע. מ"מ נראה דהלכה כר' אלעזר דהא איכא שמעתא בערבי פסחים (פסחים קכ: ושם) דקאי כוותיה דתנן הפסח אחר חצות מטמא את הידים וכן משנה בתוהו מקומן (זבחים דף נו:) ומתמא בסוף פ"ק דברכות (דף ט.) גבי מעשה ובאו בניו של רבן גמליאל מבית המשתה וכו' אמר להם כל מה שאמרו חכמים עד חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר ואילו אכילת פסחים לא קתני ומוקי לה כראב"ע דאמר עד חצות וא"כ צריך למהר לאכול מצה בלילי פסחים קודם חצות ואפילו מצה של אפיקומן שהרי חיוב מצה בזמן הזה הוה דאורייתא (ד) אבל בהגלל של אחר אפיקומן אין להחמיר כל כך שהרי מדרבנן הוא:

הדרן עלך הקורא למפרע

הקורא. ואין מפטירין בנביא. קשיא לר"ת דהא בפרק במה מדליקין (שבת דף כד. ושם) אמר רב אחדבוי (ה) שאלמלא שבת אין נביא במנחה ביום טוב שאל להיות בשבת וצריך לומר דהאי דקאמר התם דמפטיר בנביא במנחה בשבת בשאל ביו"ט ולא דוקא נביא אלא רוצה לומר בכתובים כדאמרינן פרק כל כתבי (שם קטז:) בנהרדעא פסקי מדרא בכתובים במנחה בשבת ופסקי היינו הפטרה ומקומות יש שנוהגין לעשות כן והטעם שמפטיר במנחה בתענית ולא בשחרית משום דכתיב בה שמרו משפט ועשו צדקה (ישעיה נו) ואגרא דתעניתא לדקתא (ו) לעת ערב ומש"ה נכון לאומרו בערב אחר שעשו צדקה:

הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה. קשיא אמאי תנא הך מילתא הכא ג' פעמים דהא בחד זימנא סגיא וי"ל דהוה סלקא דעתך דכל דעפי מילתא מחבריה מברך לפניה ולאחריה מש"ה אצטריך למתני בכולהו:

אלמלא מקרא כתוב. קשיא שיש אלמלא שרולה לומר אילו לא כגון הכא וכגון אלמלא אגרות הרשעות (נעיל דף יב:) וכן הרבה ויש אלמלא שרולה לומר אילו היה אלמלא נגדוה לחנניה מישאל ועזריה (כתובות דף נב:) וכן אלמלא לו אתה וכו' (נקמן דף כד:) ומאי שנא ואומר ר"ת דהיכא שיש אל"ף בסוף אלמלא רולה לומר אילו לא היכא דכתי' אלמלי ביו"ד רולה לומר אילו היה:

תנא

מסורת הש"ם

ה) [כ"י ה כה: סנהדרין יח:]. כ) [קידושין נז. ע"ז כט: זבחים ע: חולין יח.]. ג) מנחות סו., ד) שם לט: [תוספ' מנחות פי"ח]. ה) [נ"ל לפני תמיד (שמות כה) וכן איתא במנחות במשנה וכברייתא לט: וכן איתא בתוספתא]. ו) [הגר' במנחות לט: שלא ילין]. ז) ברכות ט. פסחים קכ: זבחים נו: מכילתא דר"י פרשת כא, ח) סוטה מט., ט) [שייך למשנה לעיל כ:]. י) [דף סו.]. כ) [ע"כ]. ל) [נ"ל נקטרין יעב"ן]. מ) [עי' תוספות זבחים נ: ד"ה ואינגר איתא]. נ) [ברכות ז: וע"ש סנהדרין לה.].

גליון הש"ם

גמ' אלמלא מקרא כתוב. ר"ה דף יח ע"ב סוטה דף יג ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' משמת רבן גמליאל הזקן בטל: (ב) תוס' ד"ה ולהקטר חלבים דכתיב כל וכו' אבל אם לא שלטה בהן האור אין נמשכין: (ג) שם ד"ה הקורא וכו' אמר רב אחדבוי ביו"ט שחל להיות בשבת שאלמלא שבת אין נביא במנחה צריך לומר כו' במנחה בשבת דאי לאו דוקא נביא בשחל ביו"ט נמחק:

מוסף רש"י

כפרה כתיב בה. כפר לעמך ישראל (קדושין נז. ע"ז כט. חולין יא.). קצירה וספירה בלילה. דקצירה לא סני דלא להוי בלילה דתמימות בעינן. וקצירה לא סני דלא להוי קודם ספירה דדכתיב (דברים טז) מהחל חרמש ונו', והבאה ביום. דכתיב (ויקרא כג) מיום הביאכם, וספירה מקמי הבאה דכיון דהא מיום הביאכם כתיב ולא משעת הביאכם וכיון דתשבה מבערב יום הביאכם הוא (מנחות טז.). סילק את הישנה. מערכות שעמדו שם בשבת ז' (מנחות צט:). הלכן עלך הקורא למפרע לא היו למדין תורה אלא מעומד. שעד שמת הוא היה בריאות בעולם (מוסה מט.).

רבינו חננאל

להשקאת סוטה. לעריפת העגלה, לטהר את המצורע. אלו כולן כשרים כל היום. כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטיר חלבין ואימורין. זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום לאיתויי סידור בזיכין וכו' יוסי, דתניא ר' יוסי אומר אפילו סילק לחם הפנים הישנה שחרית וסידר החדשה ערבית אין בכך כלום, ומה אני מקיים לחם הפנים לפני תמיד, שלא ילין שולחן בלא לחם. כל דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה. לאתויי אכילת פסחים ודלא כר' אלעזר בן עזריה דתני עד חצות. **ירושלמי** דבר שדוחה את השבת ביום מהי שידחו מכשיריו בלילה, והתניגן העמידו עושה חביתין לעשות חביתין, תיפתי בחול. הני ר' אחא זה סדר התמיד לעבודת בית אלהינו. בין בחול בין בשבת. **הדרן עלך הקורא את המגילה** פרק שלישי הקורא עומד הקורא את המגילה עומד וישב יצא. תנא מה שאין כן בתורה, שנאמר ואתה פה עמוד עמדי. אמר רב מנין לרב שלא ישב על גבי מיטה ותלמיד על גבי קרקע ושנה, שנאמר ואתה פה עמוד [עמדי], כלומר התלמיד כמו הרב. ת"ר מימות [משה] ועד רבן גמליאל היו למדין תורה מעומד, משמת רבן גמליאל ירד חולי לעולם והתחילו לשב ולשנות. והיינו דתנן במסכת סוטה משמת רבן גמליאל בטל כבוד תורה. כתוב אחד אומר ואשב בהר ארבעים יום, וכתוב אחר אומר ואנכי עמדתי בהר. **מתני'** קראוה] אחד את המגילה או קראוה שנים ביחד יצאו.

עין משפט נר מצוה

נז א מיי' פ"ו מהלכות תמידין הלכה ו [כסב] סמג עשין ר טוש"ע א"ח סימן תפט סעיף א:
נח ב מיי' פ"ח מהל' קרבן פסח הלכה טו סמג עשין רכו:
א ג מיי' פ"ב מהלכות מגילה הלכה ז סמג עשין מד"ס ד טוש"ע א"ח סי' תכ סעיף א [כז]:
ב ד מיי' פ"ב מהלכות מגילה הלכה טו טור ש"ע א"ח סי' קלה סעיף א:
ג ה מיי' שם טוש"ע א"ח סימן תכ סעיף א:
ד ו מיי' שם טוש"ע א"ח סי' תרסג סעיף א:
ה ז מיי' שם טוש"ע א"ח סי' תפח סעיף ג וסי' תלד סעיף א:
ו ח מיי' שם טוש"ע א"ח סימן תרכא סעיף א:
ז ט י מיי' שם טוש"ע א"ח סי' כ רפב סעיף א:
ח כ מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ד וסי' תפח סעיף ג וסימן תלד סעיף א וסי' תרכא סעיף א:
ט ל מיי' שם הלכה יא טוש"ע א"ח סי' קמא סעיף א:
י מ מיי' פ"ד מהלכות א"ח הלכה ב טוש"ע י"ד סי' רמו סעיף ט:
יא נ מיי' שם:

תורה אור השלם

1. כִּפֶּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יְיָ וְאַל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכַּפֶּר לָהֶם הַדָּם: דברים כא ח
2. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהָרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יד ב
3. צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הוּא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ: ויקרא ו ב
4. וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד: שמות כה ל
5. וְאָכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמַצּוֹת עַל מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ: שמות יב ח
6. וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: שמות יב יב
7. וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֶת כָּל הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָהֶם לִרְשְׁתָּהּ: דברים ה כז
8. בְּעֲלוֹת הַחֲרָה לָקָחַת לוּחֹת הָאֲבָנִים לוּחֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְיָ עִמָּכֶם וְאֵשֵׁב בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי: דברים ט ט
9. וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי בָהָר כַּיָּמִים הָרִאשֹׁנִים אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְיָ אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא אָבָה יְיָ הַשְׁחִיתֶךָ: דברים י י
10. וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יְשַׁבְתֻּם: דברים א מו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com